

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૬૩૭૯/૨૦૦૮

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી અકિલ કુરેશી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી બિરેન વૈષ્ણવ

૧	શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય?	
૨	રિપોર્ટરને મોકલવામાં આવે કે નહીં?	
૩	શું માનનીય ન્યાયમૂર્તીઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?	
૪	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમના અર્થઘટન અંગેનો કાયદાનો કોઈ મહત્વનો પ્રશ્ન સમાવિષ્ટ છે?	

આશિષ પ્રફુલ્લભાઈ પટેલ ... અરજદાર(રો)

વિરુદ્ધ

ઈન્કમ ટેક્સ સેટલમેન્ટ કમિશન અને ૨ ... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અપીલકર્તા(ઓ) નં. ૧ તરફે વકીલ શ્રી સૌરભ એન. સોપારકર, સીનિયર
કાઉન્સેલ વિથ શ્રી બંદિશ એસ. સોપારકર

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફે વકીલ શ્રી અંકિત શાહ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૩ તરફે વકીલ શ્રી પાર્થ એચ. ભટ્ટ

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ – ૨ તરફે વકીલ શ્રીમતી મૌના એમ. ભટ્ટ
સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ તરફે રુલની બજવણી કરવામાં આવી.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી અકિલ કુરેશી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી બિરેન વૈષ્ણવ

તારીખ : ૦૭/૦૮/૨૦૧૭

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રી અકિલ કુરેશી દ્વારા)

૧. સામાવાળા નં.૧ ઇન્કમ ટેક્સ સેટલમેન્ટ કમિશન (જે હવે પછી "સદર
કમિશન" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ
૪.૧૦.૨૦૦૭ના હુકમને પડકારતા હાલની અરજી દાખલ કરેલ છે, જેના દ્વારા
કર આકારણી વર્ષો ૨૦૦૧-૨૦૦૨ થી ૨૦૦૭-૨૦૦૮ માટે અરજદારના
કેસોના સેટલમેન્ટ માટેની અરજદારની તારીખ ૨૮.૫.૨૦૦૭ની અરજી એવા
કારણસર રદ થયેલી જાહેર કરવામાં આવી હતી કે અરજદાર કાયદા હેઠળ પૂરી
પાડવામાં આવેલ અંતિમ તારીખ એટલે કે ૩૧.૭.૨૦૦૭ પહેલાં પૂરો કર અને

વ્યાજ ચૂકવવામાં નિષ્ફળ ગયા હતા. અરજદારે ફાઇનાન્સ એક્ટ ૨૦૦૭ દ્વારા ઉમેરવામાં આવેલ ઇન્ડિયન ઇન્કમ ટેક્સ એક્ટ, ૧૯૬૧ (જે હવે પછી "સદર અધિનિયમ" તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ની કલમો રજપડી(૨એ), રજપડી(૨ડી) અને રજપએચએ ની બંધારણીયતાને બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ ના અલ્ટ્રા વાયરસ તરીકે પણ પડકારી છે.

૨. હાલની અરજી નીચેના પૃષ્ઠભૂમિમાં ઉદ્ભવે છે. અરજદાર એક વ્યક્તિ છે. આકારણી વર્ષો ૨૦૦૧-૨૦૦૨ થી ૨૦૦૭-૨૦૦૮ માટે અરજદારની આકારણીઓ વિવિધ મૂળ અથવા અપીલ તબક્કે બાકી હતી. સદર અધિનિયમના પ્રકરણ XIX-A માં પૂરી પાડવામાં આવેલ કેસોના સેટલમેન્ટ માટેની યોજનાના લાભ મેળવવા માટે, અરજદારે તારીખ ૨૮.૫.૨૦૦૭ ના રોજ અરજી દાખલ કરીને આકારણી વર્ષો ૨૦૦૧-૨૦૦૨ થી ૨૦૦૭-૨૦૦૮ માટેની તેમની આકારણીઓને લગતા કેસોના સેટલમેન્ટ માટે સદર કમિશન સમક્ષ અરજી કરી હતી. ૧.૬.૨૦૦૭ પહેલાં સદર અધિનિયમની કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(૧) હેઠળ આવી અરજી પર અરજીને આગળ વધારવા માટે મંજૂરી આપતો કોઈ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.

૩. ફાઇનાન્સ એક્ટ, ૨૦૦૭ દ્વારા, કેસોના સેટલમેન્ટને લગતા સદર અધિનિયમના પ્રકરણ XIX-A માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓમાં નોંધપાત્ર ફેરફારો

કરવામાં આવ્યા હતા. અમે પછીના તબક્કે આવા સુધારા પહેલાં અને પછીની સંબંધિત જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ કરીશું. આ તબક્કે, અમે નોંધ કરી શકીએ છીએ કે આવા સુધારા પહેલાં, પોતાના કેસના સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરનાર કરદાતાએ સ્પીકારેલ આવક પર વ્યાજ સાથે કરની ચુકવણી કરવી જરૂરી હતી, પરંતુ જો કરદાતા આવા કર કે વ્યાજની ચુકવણી કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો સદર સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા તેનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી કાયદો સેટલમેન્ટ માટેની તેની અરજી પર કોઈ પ્રતિકૂળ અસર માટે જોગવાઈ કરતો ન હતો. ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૨૦૦૭ દ્વારા લાવવામાં આવેલા સુધારાઓના આધારે, ધારાસભાએ હવે એવી જરૂરિયાત ઊભી કરી છે કે સેટલમેન્ટ માટેની અરજી સાથે વ્યાજ સહિત સ્પીકારેલ કરની ચુકવણી શામેલ હોવી જોઈએ. બાકી રહેલા કેસો માટે, અરજદારોને આવી ચુકવણી કરવા માટે ૩૧.૭.૨૦૦૭ સુધીનો સમય આપવામાં આવ્યો હતો, જે કરવામાં નિષ્ફળ જતાં, સેટલમેન્ટ માટેની અરજી રદ થઈ જશે.

૪. આવા સુધારાઓના સંદર્ભમાં, અરજદારે કુલ રૂ. ૨૩,૮૭,૪૦૦/- ની ચુકવણી કરી હતી જે આકારણી વર્ષો ૨૦૦૧-૨૦૦૨ થી ૨૦૦૩-૨૦૦૪, ૨૦૦૫-૨૦૦૬ અને ૨૦૦૭-૨૦૦૮ માટેની ચુકવણીને આવરી લેતી હતી. કરદાતાએ આકારણી વર્ષો ૨૦૦૪-૨૦૦૫ અને ૨૦૦૬-૨૦૦૭ માટે વ્યાજ સાથે વધારાના કર તરીકે રૂ. ૨૪,૦૨,૪૧૧/- ની રકમ ચૂકવવી જરૂરી હતી જે

૩૧.૭.૨૦૦૭ સુધી કરવામાં આવી ન હતી. સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ, કરદાતાએ બે ગણા દલીલો કરી હતી. એક એ હતી કે નાણાકીય મુશ્કેલીઓને કારણે, કરદાતા તમામ આકારણી કેસોને આવરી લે તેવા વ્યાજ અને વધારાના કરની પૂર્ણ ચુકવણી કરી શક્યા ન હતા, જેથી કરદાતા બાકીની ચુકવણી કરી શકે તે માટે વધારાનો સમય મહેરબાની કરશો. બીજી દલીલ એ હતી કે ગમે તેમ હોય, કરદાતાએ સાતમાંથી પાંચ આકારણી વર્ષો માટે વ્યાજ સાથે વધારાનો કર ચૂકવ્યો હતો જેના માટે તેમણે સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરી હતી. જો સેટલમેન્ટ માટેની અરજી રદ થવાની જ હોય, તો તે માત્ર એ આકારણી વર્ષો પૂરતી સીમિત હોવી જોઈએ જેના માટે કરદાતા વ્યાજ સાથે વધારાનો કર ચૂકવવામાં અસમર્થ હતા.

૫. સદર ટ્રિબ્યુનલે વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં બંને દલીલો ફગાવી દીધી હતી. સદર ટ્રિબ્યુનલનો એવો અભિપ્રાય હતો કે સદર અધિનિયમના પ્રકરણ XIX-A ની સુધારેલી જોગવાઈઓના આધારે ૩૧.૭.૨૦૦૭ પહેલાં વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણી કરવી ફરજિયાત હતી. સદર કમિશન પાસે સમય મર્યાદા લંબાવવાની અથવા હસા મંજૂર કરવાની કોઈ સત્તા નહોતી. સદર કમિશને કરદાતાની એ અરજને પણ ફગાવી દીધી હતી કે જેમાં અરજીનો અસ્વીકાર એ આકારણી વર્ષો પૂરતો સીમિત રાખવાની માંગ કરવામાં આવી હતી જેના માટે તે ચુકવણી કરી શક્યા ન હતા. સદર કમિશનનો એવો અભિપ્રાય હતો કે સેટલમેન્ટ

માટેની અરજીને ભાગોમાં વિભાજિત કરી શકાય નહીં અને કેટલાક આકારણી વર્ષોના સંબંધમાં આગળ વધવા માટે મંજૂરી આપી શકાય નહીં અને કેટલાક માટે ફગાવી શકાય નહીં.

૬. આ હુકમને અરજદારે હાલની અરજીમાં પડકાર્યો છે અને નોંધ્યા મુજબ, સદર અધિનિયમના પ્રકરણ XIX-A ની સુધારેલી જોગવાઈઓની કાયદેસરતાને પણ પડકારી છે.

૭. અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી સોપારકરે બંધારણીયતાના સંબંધમાં નીચે મુજબની દલીલો કરી હતી:

૧) જ્યારે અરજદારે સેટલમેન્ટ માટેની અરજી દાખલ કરી ત્યારે, કાયદામાં ચોક્કસ તારીખ પહેલાં વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણી કરવાની અને કરદાતા આવી શરતનું પાલન કરવામાં નિષ્ફળ જાય ત્યારે સેટલમેન્ટ માટેની અરજી રદ કરવાની પરિકલ્પના કરવામાં આવી ન હતી. આવી શરત ભૂતકાળની અસરથી લાદી શકાય નહીં જે સ્થાપિત અધિકારને છીનવી લેવા સમાન ગણાશે.

૨) સુધારેલી જોગવાઈઓએ મુશ્કેલીના સાચા કિસ્સાઓમાં પણ વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણી માટેનો સમય લંબાવવાની કોઈ શક્યતા વગર એક બોજરૂપ શરત લાદી હતી. તેથી, આવી જોગવાઈઓને બાકી રહેલા કેસો માટે લાગુ ન પડે તે રીતે વાંચવી જોઈએ.

૩) સુધારેલ કાયદો હવે એવી જોગવાઈ કરે છે કે જો સેટલમેન્ટ માટેની અરજી ૨૬ થાય અથવા ૨૬બાતલ થાય, તો કરદાતા અરજદાર દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી સામગ્રીનો ઉપયોગ આકારણી અધિકારી દ્વારા આકારણીની કાર્યવાહીમાં કરી શકાય છે. આમ એક તરફ, કાયદાએ ચોક્કસ તારીખ પહેલાં વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણીની નવી શરત લાદી, જેનું પાલન ન કરવાથી સેટલમેન્ટ માટેની અરજી ૨૬ થશે અને બીજી તરફ એવી જોગવાઈ પણ કરી જે અરજદારે સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરી ત્યારે અસ્તિત્વમાં ન હતી કે સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ તેમના દ્વારા રજૂ કરાયેલી સામગ્રીનો ઉપયોગ આકારણી અધિકારી દ્વારા કરવામાં આવશે.

૪) પોતાની દલીલોના સમર્થનમાં, વકીલે સ્ટાર ટેલિવિઝન ન્યૂઝ લિમિટેડ વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય, (૨૦૦૯) ૩૧૭ આઈ.ટી.આર. ૬૬ (બોમ્બે) માં અહેવાલિત બોમ્બે હાઈકોર્ટના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો હતો. સદર કેસમાં, બોમ્બે હાઈકોર્ટે સદર અધિનિયમના પ્રકરણ XIX-A માં નવી ઉમેરાયેલી જોગવાઈની કાયદેસરતાની તપાસ કરી હતી જેના દ્વારા સેટલમેન્ટ માટેની અરજીનો નિર્ધારિત સમયમાં નિકાલ કરવાનું ફરજિયાત બનાવવામાં આવ્યું હતું, જેમાં નિષ્ફળ જતાં, સેટલમેન્ટ માટેની અરજી ૨૬ થઈ જશે. સદર કમિશન સમયસર અરજીનો નિકાલ કરવામાં અસમર્થ હોવાના કારણને ધ્યાનમાં લીધા વગર આ લાગુ થશે. બોમ્બે હાઈકોર્ટે કાયદાકીય જોગવાઈને મર્યાદિત અર્થમાં વાંચી અને ચુકાદો આપ્યો કે જે કિસ્સાઓમાં અરજદાર સેટલમેન્ટ અરજીના

નિકાલમાં વિલંબ કરવા માટે જવાબદાર ન હતા, ત્યાં નિકાલ ન થવાના પરિણામો સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ કેસ રદ થવાના હોઈ શકે નહીં. વકીલે નિર્દેશ કર્યો કે સ્ટાર ટેલિવિઝન ન્યૂઝ લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં બોમ્બે હાઈકોર્ટના નિર્ણયને યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. સ્ટાર ટેલિવિઝન ન્યૂઝ લિમિટેડ, (૨૦૧૫) ૩૭૩ આઈ.ટી.આર. ૫૨૮ (એસ.સી.) માં અહેવાલિત કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા બહાલ રાખવામાં આવ્યો હતો. વકીલે પોતાની એ દલીલના સમર્થનમાં કે કરદાતાએ પોતાના કેસના સેટલમેન્ટ માટે અગાઉથી જ અરજી કરી દીધી હોવાથી, કાયદાકીય સુધારાઓ પણ આવી અરજીની તારીખે પ્રાપ્ત થયેલા સ્થાપિત અધિકારને છીનવી શકશે નહીં, કે. રવીન્દ્રનાથન નાયર વિ. કમિશનર ઓફ ઇન્કમ ટેક્સ અને અન્ય (સિવિલ અપીલ નં. ૩૧૩૧/૨૦૦૬ સાથે જોડાયેલી અપીલનો તારીખ ૧૦.૮.૨૦૧૭નો ચુકાદો) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના તાજેતરના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો હતો. શાયરા બાનો વિ. યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા અને અન્ય (રિટ પિટિશન (સી) નં. ૧૧૮/૨૦૧૬, તારીખ ૨૨.૮.૨૦૧૭નો ચુકાદો) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના તાજેતરના નિર્ણય પર એ દલીલ કરવા માટે આધાર રાખવામાં આવ્યો હતો કે કાયદો મનસ્વી હોવો એ તેની બંધારણીયતા સામેના પડકાર માટેના કારણો પૈકીનું એક છે. વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે સુધારેલી જોગવાઈઓ સંપૂર્ણપણે મનસ્વી છે અને તેથી, બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન કરે છે.

પ) વધારાના કર અને વ્યાજની ચુકવણીમાં ખાધના સંબંધમાં, વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારે ચુકવણી કરી હતી જે દરેક આકારણી વર્ષ સાથે સ્પષ્ટપણે સંબંધિત હતી જેના માટે સેટલમેન્ટ માટેની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. ચુકવણીમાં સાતમાંથી પાંચ આકારણી વર્ષો માટે અરજદારની વધારાની કર અને વ્યાજની જવાબદારી આવરી લેવામાં આવી હતી. બાકીના બે આકારણી વર્ષો માટે, અરજદાર ચુકવણી કરવા માટે ઇંડ એકત્ર કરવામાં અસમર્થ હતા. તેથી, જો સેટલમેન્ટ માટેની અરજી રદ કરવાની જ હોય, તો તે માત્ર એ જ વર્ષો પૂરતી હોઈ શકે જેના માટે વધારાનો કર અને વ્યાજ ચૂકવવામાં આવ્યું ન હતું. વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે સદર અધિનિયમમાં સમાવિષ્ટ કશું પણ કરદાતાને જુદા જુદા આકારણી વર્ષો માટે અલગ અરજીઓ કરતા રોકતું નથી. સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા લેવાયેલો એવો વ્યુ કે સેટલમેન્ટ માટેની અરજી તમામ આકારણી વર્ષો માટે સંયુક્ત હતી, તેથી યોગ્ય ન હતો.

ક) બીજી તરફ, ડિપાર્ટમેન્ટ તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી મનીષ ભટ્ટે અરજીનો વિરોધ કરતા રજૂઆત કરી હતી કે કાયદાકીય ફેરફારો સંસદની સત્તાની અંદર હતા. સેટલમેન્ટ માટેના કેસને આગળ વધારતા કરદાતામાં વધુ ગંભીરતા લાવવા માટે, અમુક ફેરફારો કરવામાં આવ્યા હતા. હાલની જોગવાઈઓ હેઠળ પણ, કરદાતા સ્વીકારેલ આવક પર વ્યાજ સાથે વધારાનો કર ચૂકવવા માટે હંમેશા જવાબદાર હતા. સુધારેલી જોગવાઈઓએ માત્ર એક સમય મર્યાદા પૂરી પાડી છે જે પહેલાં આવી ચુકવણી કરવી જ જોઈએ, જેમાં નિષ્ફળ જતાં, કરદાતા માટે

સેટલમેન્ટ માટેની પોતાની અરજીને આગળ વધારવી શક્ય બનશે નહીં. વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે કોઈ પણ કરદાતા, સેટલમેન્ટ માટેની અરજી ગમે તે કારણોસર નિષ્ફળ જાય ત્યારે, તેમણે પોતે રજૂ કરેલી સામગ્રીનો આકારણીમાં ઉપયોગ થવાનો વિરોધ કરી શકે નહીં. આ સંદર્ભમાં વકીલે આર્કોન ફાર્માસ્યુટિકલ્સ અને અન્ય વિ. યુ.ઓ.આઈ. અને અન્ય (સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૬૯૪/૨૦૧૨, તારીખ ૨૯.૮.૨૦૧૩નો ચુકાદો) ના કેસમાં આ કોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો, જેમાં સેન્ટ્રલ એક્સાઈઝ એક્ટ માં સમાવિષ્ટ સેટલમેન્ટ જોગવાઈઓમાં આવા જ સુધારાઓને પડકારવામાં આવ્યા હતા. ડિવિઝન બેન્ચે કાયદાકીય જોગવાઈઓની કાયદેસરતાને બહાલ રાખતા નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“૭.૧૧. હવે, અરજદારો તરફે કરાયેલી એ દલીલના સંબંધમાં કે સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ અરજી સબમિટ કરતી વખતે અરજદારે કરદાતાના વિશિષ્ટ જ્ઞાનમાં હોય તેવી તમામ સામગ્રી જાહેર કરવી જરૂરી છે અને પૂર્ણ અને સાચી જાહેરાત કરવી જરૂરી છે અને તેથી, જો સદર અધિનિયમની કલમ ૩૨એફ(૬) ને ધ્યાનમાં લેતા, અરજદારને આભારી ન હોય તેવા કારણો છતાં, સેટલમેન્ટ કમિશને સદર અધિનિયમની કલમ ૩૨એફ(૬) હેઠળ નિર્ધારિત સમયની અંદર કોઈ આખરી હુકમ પસાર ન કર્યો અને કાર્યવાહી રદ થયેલી જાહેર કરવામાં આવે અને આડજુડિકેટિંગ ઓફિસર સમક્ષની કાર્યવાહી આગળ વધારવી પડશે અને

અરજદાર દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલી સામગ્રીનો ઉપયોગ અરજદાર વિરુદ્ધ થઈ શકે છે અને તેથી, આવી જોગવાઈ અયોગ્ય ગણાશે, તેના સંબંધમાં નોંધવું જરૂરી છે કે સદર અધિનિયમની કલમ ૩૨૬ અને ૩૨૭એફ મુજબ સેટલમેન્ટ કમિશનનો આશરો લેવો એ ફરજિયાત નથી. માત્ર એવા કરદાતાઓ જ કે જેમણે ડ્યુટીની ચુકવણી ટાળી છે અને વધુ મુકદ્દમા ટાળવા માંગે છે અને પ્રોસિક્યુશન વગેરેમાંથી મુક્તિ મેળવવા ઈચ્છે છે તેઓ સાચા મનથી અને પોતાની ડ્યુટીની જવાબદારીની સાચી અને પૂર્ણ જાહેરાત પર સેટલમેન્ટ કમિશનનો આશરો લઈ શકે છે. નોંધવું જરૂરી છે કે સામાન્ય રીતે પણ, કોઈપણ કરદાતાએ પોતાની ડ્યુટીની જવાબદારીની સાચી અને પૂર્ણ જાહેરાત કરવી જરૂરી છે. તે રીતે અને કલમ ૩૨૭એફ ની જોગવાઈઓ મુજબ, જે કરદાતાને આડજુડિકેટિંગ ઓફિસર દ્વારા ૩ Cause નોટિસ બજાવવામાં આવી છે તે સાચી અને પૂર્ણ જાહેરાત કરીને સદર અધિનિયમ હેઠળ પોતાની ડ્યુટીની જવાબદારી સ્વીકારીને સેટલમેન્ટ કમિશનનો આશરો લઈ શકે છે. સંજોગોમાં, ઉપરોક્ત કારણોસર સદર અધિનિયમની કલમ ૩૨૭એફ(૬) ની જોગવાઈઓ જે હદે એવી જોગવાઈ કરે છે કે જો સેટલમેન્ટ કમિશન સદર જોગવાઈમાં નિર્ધારિત સમયગાળાની અંદર આખરી હુકમ પસાર ન કરે, તો કાર્યવાહી રદબાતલ થશે, તેને ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ ના અલ્ટ્રા વાયરસ જાહેર કરી શકાય નહીં.”

૮. જોકે, વિદ્વાન વકીલ એ વાત પર સહમત થશે કે સ્ટાર ટેલિવિઝન ન્યૂઝ લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં બોમ્બે હાઈકોર્ટના ચુકાદાને ધ્યાનમાં લેતા, જેને યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા વિ. સ્ટાર ટેલિવિઝન ન્યૂઝ લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો, આર્કોન ફાર્માસ્યુટિકલ્સ અને અન્ય (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં આ કોર્ટનો નિર્ણય કદાચ હવે યોગ્ય કાયદો રહ્યો નથી.

૯. શ્રી ભટ્ટે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજી એક સંયુક્ત અરજી હતી કારણ કે કાયદો પોતે જ એવી પરિકલ્પના કરે છે અને જરૂરિયાત ઊભી કરે છે કે તમામ આકારણી વર્ષો માટે સેટલમેન્ટ માટેની સમગ્ર અરજીને એક અરજી તરીકે જોવી પડશે. જો ચોક્કસ તારીખ પહેલાં વધારાના કર અને વ્યાજની ચુકવણીની શરત પૂરી થાય તો આવી અરજીને આગળ વધારવા માટે મંજૂરી આપવામાં આવે છે અથવા જો આવી શરત પૂરી ન થાય તો તેને ફગાવી દેવામાં આવે છે. ચોક્કસ સંખ્યાના આકારણી વર્ષો માટે અરજીને અંશતઃ ફગાવી દેવા અને બાકીના વર્ષો માટે આગળ વધવાની મંજૂરી આપવા માટે કોઈ અવકાશ નથી.

૧૦. કેસોના સેટલમેન્ટને લગતું સદર અધિનિયમનું પ્રકરણ XIX-A ટેક્સેશન લોઝ (એમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૭૫ દ્વારા ૧.૪.૧૯૭૬ થી અમલમાં આવ્યું હતું.

આ પ્રકરણમાં કરદાતાને, જેમના આકારણીના કેસો બાકી છે, સદર કમિશન સમક્ષ સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરવાની મંજૂરી આપતી જોગવાઈઓ સમાવિષ્ટ છે. અમુક શરતોના પાલનને આધીન, કાયદો સદર કમિશનને કેસનું સેટલમેન્ટ કરવાની સત્તા આપે છે. આવો લાભ મેળવવા ઈચ્છતી વ્યક્તિ સદર અધિનિયમની કલમ રજપસી ની ઉપ-કલમ(૧) હેઠળ સદર કમિશનને અરજી કરશે. આવી અરજી કલમ રજપડી હેઠળ પરિકલ્પિત વિવિધ તબક્કાઓમાંથી પસાર થશે અને અંતે સેટલમેન્ટ કમિશન સદર અધિનિયમની કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરશે. કલમ રજપએચ હેઠળ, સેટલમેન્ટ કમિશન પાસે પ્રોસિક્યુશન અને પેનલ્ટીમાંથી મુક્તિ આપવાની સત્તા છે. કલમ રજપએચએ જે ૧.૬.૨૦૦૭ થી અમલમાં આવી હતી, તે એવી પરિસ્થિતિઓ પૂરી પાડે છે કે જે હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદબાતલ થશે.

૧૧. ૧.૬.૨૦૦૭ ના સુધારા પહેલાં, કરદાતા માટે સદર અધિનિયમની કલમ રજપસી ની ઉપ-કલમ(૧) હેઠળ દાખલ કરેલી અરજી સાથે વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણી કરવાની કોઈ જરૂરિયાત નહોતી, જોકે ઉપ-કલમો (૧બી), (૧સી) અને (૧ડી) માં એ રીત પૂરી પાડવામાં આવી હતી કે જેમાં આવા વધારાના કર અને વ્યાજની ગણતરી કરવામાં આવશે. કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ (૨એ) હેઠળ, કરદાતાએ અરજીને આગળ વધારવા માટે મંજૂરી આપતા કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(૧) હેઠળના હુકમની નકલ મળ્યાના

પાંચત્રીસ દિવસની અંદર, અરજીમાં જાહેર કરેલી આવક પર ચૂકવવાપાત્ર ઇન્કમ-ટેક્સની વધારાની રકમ ચૂકવવી પડશે અને તેની સાબિતી સેટલમેન્ટ કમિશનને રજૂ કરવી પડશે. કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ (રબી) હેઠળ, જો સેટલમેન્ટ કમિશનને ખાતરી થાય કે કરદાતા યોગ્ય અને પૂરતા કારણોસર તે ચૂકવવામાં અસમર્થ હતા, તો તેની પાસે વધારાના કરની ચુકવણી માટેની સમય મર્યાદા લંબાવવાની સત્તા હતી. સદર કમિશન હસા પણ મંજૂર કરી શકતું હતું. કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(રસી) મુજબ, જ્યારે પણ ઉપ-કલમ(રએ) હેઠળ નિર્ધારિત સમયની અંદર વધારાનો કર ચૂકવવામાં આવ્યો ન હોય, સેટલમેન્ટ કમિશને ચુકવણી માટેનો સમય લંબાવ્યો હતો કે નહીં તે વાતને ધ્યાનમાં લીધા વગર, કરદાતા વણચૂકવાયેલી રકમ પર નિર્ધારિત દરે સાદા વ્યાજ માટે જવાબદાર રહેશે. ઉપ-કલમ(રએ) માં નિર્દિષ્ટ સમયગાળો પૂરો થયા પછી, કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(રડી) હેઠળ, કલમ (રએ) હેઠળ નિર્દિષ્ટ સમયની અંદર અથવા ઉપ-કલમ(રબી) હેઠળ સદર કમિશન દ્વારા મંજૂર કરાયેલા લંબાવેલ સમયની અંદર વણચૂકવાયેલ રહેલ વધારાનો કર, સદર કમિશન નિર્દેશ આપશે કે વ્યાજ સાથે વણચૂકવાયેલી રકમ વસૂલ કરવામાં આવે અને સદર કમિશન માટે આવી રકમની બિન-ચુકવણી માટે પેનલ્ટી લાદવાનો વિકલ્પ પણ ખુલ્લો રહેશે. કલમ રજપડી કે પ્રકરણ XIX-A માં સમાવિષ્ટ અન્ય કોઈ જોગવાઈઓ વધારાના કરની બિન-ચુકવણીના કોઈ આગાઉના પરિણામ માટે જોગવાઈ કરતી ન હતી અને કોઈપણ સંજોગોમાં કાયદામાં એવી પરિકલ્પના

કરવામાં આવી ન હતી કે બિન-ચુકવણીના કારણે સેટલમેન્ટ અરજી રદબાતલ થશે. અમે નોંધી શકીએ છીએ કે કલમ રજપએચ ની ઉપ-કલમ(૧એ) હેઠળ, જો કરદાતા સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(૪) હેઠળના તેના હુકમમાં નિર્દિષ્ટ રકમ નિર્દિષ્ટ અથવા લંબાવેલ સમયની અંદર ચૂકવવામાં નિષ્ફળ જાય, તો સદર કમિશન દ્વારા પેનલ્ટી અથવા પ્રોસિક્યુશનમાંથી આપવામાં આવેલી મુક્તિ પાછી ખેંચી લેવામાં આવશે. કલમ રજપજે હેઠળ, સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(૪) હેઠળ ચૂકવવાનો આદેશ આપવામાં આવેલી રકમ સદર અધિનિયમના પ્રકરણ XVII માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ અનુસાર ડિપાર્ટમેન્ટ દ્વારા વસૂલ કરી શકાય છે.

૧૨. ૧.૬.૨૦૦૭ થી આ કાયદાકીય જોગવાઈઓમાં નોંધપાત્ર ફેરફારો થયા હતા. કલમ રજપસી ની ઉપ-કલમ(૧) હેઠળ, હવે પોતાના કેસના સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરનાર કરદાતા, સેટલમેન્ટ માટેની અરજીમાં જાહેર કરેલી આવક પર વધારાનો કર અને વ્યાજ ચૂકવશે. ચુકવણીની સાબિતી અરજી સાથે જ જોડવામાં આવશે. જોકે વધારાના કર અને વ્યાજની ગણતરીને લગતી કલમ રજપસી ની ઉપ-કલમ ૧એ થી ૧ડી માં પણ અમુક ફેરફારો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે, પરંતુ આ ફેરફારો સાથે આપણો સીધો સંબંધ નથી. નિર્ધારિત સમયની અંદર વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણી કરવાની જરૂરિયાત, જે કરવામાં નિષ્ફળ જતાં સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદબાતલ થશે, તે સદર અધિનિયમના

કલમ રજપએચએ ની ઉપ-કલમ(૧) ના ખંડ(ii) સાથે વાંચતા સદર અધિનિયમની કલમ રજપડી ની નવી ઉમેરાયેલી ઉપ-કલમ(૨એ) દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી હતી. કલમ રજપએચએ ની ઉપ-કલમ(૩) હેઠળ, સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદ થવા પર જ્યારે આકારણી અધિકારી બાકી રહેલા કેસોનો નિકાલ કરવા માટે આગળ વધે છે, ત્યારે આકારણી અધિકારી અથવા અન્ય ઇન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારી સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ કરદાતા દ્વારા રજૂ કરાયેલ સામગ્રી અને અન્ય માહિતીનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર રહેશે, જાણે કે આવી સામગ્રી આકારણી અધિકારી અથવા સત્તાધિકારી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવી હોય. અમે આ સંબંધિત જોગવાઈઓ પુનઃઉત્પાદિત કરી શકીએ છીએ :

“રજપડી

XXX

(૨એ) જ્યાં ૧ લી જૂન, ૨૦૦૭ પહેલાં કલમ રજપસી હેઠળ અરજી કરવામાં આવી હતી, પરંતુ આ કલમની ઉપ-કલમ (૧) ની જોગવાઈઓ હેઠળ, ફાઈનાન્સ એક્ટ, ૨૦૦૭ દ્વારા તેમના સુધારા પહેલાં તરત જ અસ્તિત્વમાં હતી તેમ, ૧ લી જૂન, ૨૦૦૭ પહેલાં હુકમ કરવામાં આવ્યો ન હોય, આવી અરજી પર આગળ વધવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવશે જો આવી અરજીમાં જાહેર કરાયેલી આવક પરનો વધારાનો કર અને તેના પરનું વ્યાજ ૩૧ મી જુલાઈ, ૨૦૦૭ ના રોજ અથવા તે પહેલાં ચૂકવવામાં આવે.

સ્પષ્ટીકરણ.—આ ઉપ-કલમમાં નિર્દિષ્ટ અરજીઓના સંબંધમાં, ૩૧ મી જુલાઈ, ૨૦૦૭ ને ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ અરજી ફગાવી દેવાનો અથવા આગળ વધવાની મંજૂરી આપવાના હુકમની તારીખ માનવામાં આવશે.

રજપએચએ. સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદ થવી.— (૧) જ્યાં—

xxx

(ii) કલમ રજપસી હેઠળ કરવામાં આવેલી અરજી પર કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ (૨એ) હેઠળ આગળ વધવાની મંજૂરી આપવામાં આવી નથી અથવા ઉપ-કલમ (૨ડી) હેઠળ વધુ આગળ વધવામાં આવ્યું નથી; અથવા

xxx

સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી નિર્દિષ્ટ તારીખે રદ થશે.

સ્પષ્ટીકરણ.—આ ઉપ-કલમના હેતુઓ માટે, “નિર્દિષ્ટ તારીખ” એટલે—

xxx

(બી) ખંડ (ii) માં નિર્દિષ્ટ અરજીના સંબંધમાં, ૩૧ મી જુલાઈ, ૨૦૦૭;

xxx

(૨) જ્યાં સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદ થાય છે, ત્યાં આકારણી અધિકારી, અથવા, પ્રસંગોપાત, અન્ય કોઈ ઈન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારી કે જેમની

સમક્ષ અરજી કરતી વખતે કાર્યવાહી બાકી હતી, તેઓ આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર કેસનો નિકાલ કરશે જાણે કલમ રજપસી હેઠળ કોઈ અરજી કરવામાં આવી ન હોય.

(૩) ઉપ-કલમ (૨) ના હેતુઓ માટે, આકારણી અધિકારી, અથવા, પ્રસંગોપાત, અન્ય ઈન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારી, સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ કરદાતા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી તમામ સામગ્રી અને અન્ય માહિતી અથવા સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા તેની સમક્ષની કાર્યવાહી દરમિયાન કરવામાં આવેલી તપાસના પરિણામો અથવા નોંધાયેલા પુરાવાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર રહેશે, જાણે કે આવી સામગ્રી, માહિતી, તપાસ અને પુરાવાઓ આકારણી અધિકારી અથવા અન્ય ઈન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યા હોય અથવા તેમની સમક્ષની કાર્યવાહી દરમિયાન તેમના દ્વારા હાથ ધરવામાં આવ્યા હોય કે નોંધવામાં આવ્યા હોય.”

૧૩. ૧.૬.૨૦૦૭ થી સુધારા પહેલાં અને પછીની કાયદાકીય જોગવાઈઓની સરખામણી દર્શાવશે કે અગાઉ પણ કરદાતા પાસે હંમેશાં સદર કમિશન સમક્ષ દાખલ કરાયેલ સેટલમેન્ટ માટેની અરજીમાં જાહેર કરેલી વધારાની આવક પર કર ચૂકવવાની જવાબદારી હતી. આવી જવાબદારી કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(૧) હેઠળના હુકમની નકલ મળ્યાના પાંચત્રીસ દિવસની અંદર પૂર્ણ કરવામાં આવશે. કરદાતા માટે નિર્ધારિત સમયની અંદર તે ચૂકવવામાં અસમર્થ

હોવા બદલ યોગ્ય અથવા પૂરતા કારણો દર્શાવીને સમય લંબાવવા અથવા હસા માટે સેટલમેન્ટ કમિશનને અરજી કરવાનો વિકલ્પ ચોક્કસપણે ખુલ્લો હતો. આવો લંબાવેલ સમય મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો કે નહીં, કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(રસી) ના સંદર્ભમાં, કરદાતા નિર્ધારિત સમયગાળો પૂરો થયા પછી વણચૂકવાયેલ રહેલી કરની રકમ પર વ્યાજ ચૂકવવા માટે જવાબદાર રહેશે. સેટલમેન્ટ કમિશન વ્યાજ સાથે કરની ચુકવણીનો નિર્દેશ પણ આપી શકતું હતું અથવા તે ન ચૂકવનાર કરદાતા પર પેનલ્ટી પણ લાદી શકતું હતું. જોકે, કાયદાકીય જોગવાઈઓ, જો કરદાતા કર કે વ્યાજની ચુકવણી કરવામાં નિષ્ફળ જાય તો કાર્યવાહી રદ કરવા માટેની જોગવાઈ કરતી ન હતી અને ન તો સેટલમેન્ટ કમિશન તેની ચુકવણી ન કરવાના આધારે અરજીનો નિકાલ કરવાનો ઇનકાર કરી શકતું હતું. કર અને વ્યાજની બિન-ચુકવણીનું પરિણામ કલમ રજપએચ ની ઉપ-કલમ(૧એ) માં જોઈ શકાય છે જે અનુસાર જો તે કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ(૪) હેઠળ પસાર કરાયેલા સેટલમેન્ટના હુકમ હેઠળ નિર્દિષ્ટ રકમ ચૂકવવામાં નિષ્ફળ જાય તો સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા કોઈપણ વ્યક્તિને આપવામાં આવેલી મુક્તિ પાછી ખેંચી લેવામાં આવશે. સદર અધિનિયમની કલમ રજપજે ના સંદર્ભમાં ડિપાર્ટમેન્ટ આવી રકમની જે વસૂલાત કરી શકે છે તેનાથી આ સ્વતંત્ર રહેશે.

૧૪. આમ જોઈ શકાય છે કે ૧.૬.૨૦૦૭ ના સુધારા પહેલાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓમાં પણ, કરદાતા પાસે સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ જાહેર કરેલી આવક પર વધારાનો કર ચૂકવવાની જવાબદારી હંમેશાં હતી. બિન-ચુકવણીનું પરિણામ બે ગણું આવશે. એક, જો સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા પેનલ્ટી અને પ્રોસિક્યુશનમાંથી મુક્તિ આપવામાં આવી હોય તો તે પાછી ખેંચાઈ જશે અને બે, ડિપાર્ટમેન્ટ સદર અધિનિયમના પ્રકરણ XVII ની જોગવાઈઓ અનુસાર વણચૂકવાયેલી બાકી લેણી રકમ વસૂલ કરશે.

૧૫. આવી કાયદાકીય જોગવાઈઓમાં સુધારો કરીને, હવે ૧.૬.૨૦૦૭ પછી, કાયદો સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરનાર કરદાતાએ સેટલમેન્ટ માટેની અરજી કરતી વખતે જ વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણી કરવાની માંગ કરે છે. વાસ્તવમાં, કલમ ૨૪૫સી ની ઉપ-કલમ(૧) માં હવે એવી જરૂરિયાત છે કે અરજદાર અરજી સાથે ચુકવણીની સાબિતી રજૂ કરશે. ૧.૬.૨૦૦૭ પહેલાં કરવામાં આવેલી અરજીઓ માટે, કલમ ૨૪૫ડી ની ઉપ-કલમ(૨એ) હેઠળ એક ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી જે કિસ્સાઓમાં ૧.૬.૨૦૦૭ પહેલાં કલમ ૨૪૫ડી ની ઉપ-કલમ(૧) હેઠળ કોઈ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો ન હતો ત્યાં ૩૧.૭.૨૦૦૭ સુધીનો સમય આપતી હતી અને એવી જોગવાઈ કરતી હતી કે જો વ્યાજ સાથે અરજીમાં જાહેર કરાયેલી આવક પરનો વધારાનો કર ૩૧.૭.૨૦૦૭ પહેલાં ચૂકવવામાં આવે, તો આવી અરજી પર આગળ વધવાની મંજૂરી આપવામાં આવી

હોવાનું માનવામાં આવશે. નવી ઉમેરાયેલી કલમ રજપએચએ સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદ કરવાની જોગવાઈ કરે છે. કલમ રજપએચએ ની ઉપ-કલમ (૧) ના ખંડ (ii) હેઠળ, કલમ રજપસી હેઠળ કરવામાં આવેલી અરજી જેને કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ (૨એ) હેઠળ આગળ વધવાની મંજૂરી આપવામાં આવી નથી અથવા ઉપ-કલમ (૨ડી) હેઠળ વધુ આગળ વધવામાં આવ્યું નથી, સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી નિર્દિષ્ટ તારીખે રદ થશે. સદર ઉપ-કલમના સ્પષ્ટીકરણ મુજબ, આવા કેસમાં નિર્દિષ્ટ તારીખ એટલે ૩૧ મી જુલાઈ, ૨૦૦૭.

૧૬. એ સમજવું મુશ્કેલ નથી કે આ જોગવાઈઓ કાયદામાં વધુ ગંભીરતા લાવવા માટે અને સેટલમેન્ટ માટેની અરજીઓ યોગ્ય કાળજી અને ત્વરા સાથે આગળ વધારવામાં આવે તે સુનિશ્ચિત કરવા માટે લાવવામાં આવી હતી. આ સંદર્ભમાં, આપણે સદર પ્રકરણમાં એકસાથે કરવામાં આવેલા કેટલાક અન્ય ફેરફારો પણ નોંધી શકીએ છીએ. ઉદાહરણ તરીકે, કલમ રજપડી ની બદલાયેલી ઉપ-કલમ (૧) માં, ધારાસભાએ સેટલમેન્ટ માટેની અરજીને આગળ વધારવાની મંજૂરી આપવા અથવા ન આપવાના પ્રથમ તબક્કાને પાર કરવા માટે અત્યંત ટૂંકી સમય મર્યાદાનો ખ્યાલ દાખલ કર્યો હતો. આ જોગવાઈ હેઠળ, કલમ રજપસી હેઠળ અરજી મળ્યા પછી, સેટલમેન્ટ કમિશન અરજી મળ્યાની તારીખથી સાત દિવસની અંદર, અરજદારને નોટિસ જારી કરશે કે અરજી પર શા માટે આગળ વધવાની

મંજૂરી આપવી જોઈએ તેની સ્પષ્ટતા કરે. અરજદારને સાંભળ્યા પછી, સેટલમેન્ટ કમિશન અરજીની તારીખથી ચૌદ દિવસની અંદર, કાં તો અરજી ફગાવી દેશે અથવા આગળ વધવાની મંજૂરી આપશે. ઉપ-કલમ (૧) ના પરંતુ કલમ મુજબ જો સેટલમેન્ટ કમિશન દ્વારા સદર સમયગાળાની અંદર કોઈ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો ન હોય, તો અરજી પર આગળ વધવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવશે. આમ, કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ (૧) હેઠળ અરજીની પ્રથમ પ્રારંભિક તપાસ કોઈ નમનશીલતા વગર એક સંક્ષિપ્ત સમયમર્યાદામાં આવશે. જો કોઈ કારણોસર સેટલમેન્ટ કમિશન અરજી પર આગળ વધવાની મંજૂરી આપતો કે ન આપતો હુકમ પસાર કરવામાં અસમર્થ હોય, તો કલ્પિત માન્યતા લાગુ થશે અને અરજી પર આગળ વધવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હોવાનું માનવામાં આવશે. સેટલમેન્ટ કમિશનને એક સમયમર્યાદામાં ઉપ-કલમ (૪) હેઠળ હુકમ પસાર કરવાની જરૂરિયાત માટે કલમ રજપડી માં ઉપ-કલમ (જએ) ઉમેરવામાં આવી હતી. કાયદાકીય ફેરફારો વખતે બાકી રહેલી અરજીઓનો નિર્ણય ૩૧ મી માર્ચ, ૨૦૦૮ પહેલાં કરવામાં આવશે, ૧ લી જૂન ૨૦૦૭ ના રોજ અથવા તે પછી પરંતુ ૧ લી જૂન ૨૦૧૦ પહેલાં કરવામાં આવેલી અરજીઓનો નિર્ણય જે મહિનામાં અરજી કરવામાં આવી હતી તે મહિનાના અંતથી બાર મહિનાની અંદર કરવામાં આવશે. ૧ લી જૂન ૨૦૧૦ પછી કરવામાં આવેલી અરજીઓના કિસ્સામાં, તેનો નિર્ણય જે મહિનામાં અરજી કરવામાં આવી હતી તે મહિનાના અંતથી અઢાર મહિનાની અંદર કરવામાં આવશે. કલમ રજપએચએ ની

ઉપ-કલમ (૧) ના ખંડ (iv) ના સંદર્ભમાં, જો સેટલમેન્ટ કમિશન ઉપ-કલમ (જએ) હેઠળ નિર્ધારિત સમયની અંદર કલમ રજપડી ની ઉપ-કલમ (જ) હેઠળ હુકમ પસાર ન કરે, તો સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદબાતલ થશે.

૧૭. અમે સચેત છીએ કે સદર અધિનિયમના સુધારેલી કલમ રજપડી માં સમાવિષ્ટ સદર સમય મર્યાદાની જોગવાઈઓને બોમ્બે હાઈકોર્ટ સ્ટાર ટેલિવિઝન ન્યૂઝ લિમિટેડ (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં સખત જરૂરિયાતને મર્યાદિત અર્થમાં વાંચીને સ્પષ્ટ કરી છે કે જો કેસના નિકાલમાં વિલંબ કરવા માટે કરદાતા જવાબદાર ન હોય, તો સેટલમેન્ટ કમિશન નિર્ધારિત સમયની અંદર તેનો નિકાલ કરવા અસમર્થ હોવા બદલ તે રદ થશે નહીં. તેમ છતાં, સેટલમેન્ટ કેસોને આગળ વધારવામાં ગંભીરતા અને ત્વરાનો ગુણ લાવવાનો કાયદાકીય ઈરાદો આપણા ધ્યાનમાંથી છટકી શકતો નથી. આ સિવાય પણ ધારાસભાની એક સમજી શકાય તેવી આતુરતા છે કારણ કે સેટલમેન્ટ કાર્યવાહી બાકી હોવા દરમિયાન, સામાન્ય આકારણી મુલતવી રાખવામાં આવશે. આમ, સદર કમિશન સમક્ષ સેટલમેન્ટ માટેની અરજી માત્ર બાકી હોવાથી, સામાન્ય આકારણી તંત્રને દૂર રાખવામાં આવશે. તેથી, મહેસૂલ વિભાગ સેટલમેન્ટ કાર્યવાહીના પરિણામ જાણવામાં ચોક્કસપણે રસ ધરાવશે જેથી જો કોઈ કેસનું સેટલમેન્ટ થઈ જાય, તો સામાન્ય આકારણી કાર્યવાહી નિર્રર્થક બની જાય. જો બીજી બાજુ, ગમે તે કારણોસર, સેટલમેન્ટ માટેની અરજી નિષ્ફળ જાય, તો બાકી રહેલી આકારણી પુનર્જીવિત

થશે અને તે જે તબક્કે બાકી હતી ત્યાંથી ચાલુ રાખવામાં આવશે. તેથી આપણી સમક્ષ ચુકાદાધીન કાયદાકીય જોગવાઈઓને ધારાસભા દ્વારા કરવામાં આવેલા તમામ સંબંધિત ફેરફારો અને સેટલમેન્ટ કાર્યવાહીમાં આવા ફેરફારોની આખરી અસરના સંદર્ભમાં જોવી જોઈએ.

૧૮. સંસદ અથવા રાજ્ય ધારાસભા દ્વારા બનાવવામાં આવેલા કાયદાની બંધારણીયતા ચકાસવાના પરિમાણો સુપ્રીમ કોર્ટ અને આ કોર્ટના શ્રેણીબદ્ધ ચુકાદાઓમાં યોગ્ય રીતે નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યા છે. બે કારણો જેના પર આવા કાયદા સામે પ્રશ્ન ઉઠાવી શકાય છે તે એ છે કે ધારાસભા પાસે કાયદો બનાવવાની ક્ષમતાનો અભાવ છે અથવા કાયદાકીય જોગવાઈ બંધારણ હેઠળ સ્થાપિત મૂળભૂત અધિકારો અથવા અન્ય કોઈ બંધારણીય જોગવાઈથી વિપરીત છે. વાસ્તવમાં, કાયદા સામેના પડકારના આ બે કારણોની અંદર જ, સુપ્રીમ કોર્ટે શાયરા બાનો (ઉપર મુજબ) ના કેસમાં તપાસના વ્યાપનો મર્યાદિત મર્યાદા સુધી વિસ્તાર કર્યો છે, જેમાં એવો સિદ્ધાંત પ્રતિપાદિત કરવામાં આવ્યો છે કે કાયદાને મનસ્વીતાના આધારે પણ રદ કરી શકાય છે. તેમ છતાં, સંસદ અથવા રાજ્ય ધારાસભા દ્વારા બનાવવામાં આવેલી કાયદાકીય જોગવાઈની તપાસના સંદર્ભમાં મનસ્વીતાના ખ્યાલને ગોલ્ડન સ્કેલમાં મૂકી શકાય નહીં. જો ધારાસભાએ પોતાની વિવેકબુદ્ધિથી પોતાના મનનો ઉપયોગ કરીને, જે એક પૂર્વધારણા છે, બાબતના તમામ સંબંધિત પાસાઓ પર, કાયદો ઘડીને એક અમુક કાયદાકીય

નીતિ બનાવી હોય, તો કોર્ટ ચોક્કસપણે સક્ષમ કાયદાકીય મંડળના નિર્ણય અથવા અભિપ્રાયને બદલે પોતાના વ્યક્તિગત નિર્ણય અથવા અભિપ્રાયને સ્થાપિત કરશે નહીં.

૧૯. સ્ટેટ ઓફ જમ્મુ અને કાશ્મીર વિ. ત્રિલોકી નાથ ખોસા અને અન્ય, એ.આઈ.આર. ૧૯૭૪ સુપ્રીમ કોર્ટ ૧ માં અહેવાલિત કેસમાં, સામાવાળાએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ જમ્મુ અને કાશ્મીર સરકાર દ્વારા ઘડવામાં આવેલા સર્વિસ રૂલની કાયદેસરતાને સફળતાપૂર્વક પડકારી હતી જેણે એકિઝક્યુટિવ એન્જિનિયર તરીકે બઢતી માટે ડિપ્લોમા ધારક અને ડિગ્રી ધારક વચ્ચે આસિસ્ટન્ટ એન્જિનિયરના વર્ગીકરણની મંજૂરી આપી હતી. સુપ્રીમ કોર્ટની બંધારણીય બેન્ચે અવલોકન કર્યું હતું કે સમાન તકની સુરક્ષાનો અધિકાર તેમને નાકારવામાં આવ્યો છે તે સ્થાપિત કરવા માટે, સામાવાળા માટે એ કહેવું પૂરતું નથી કે તેમની સાથે અન્ય લોકો કરતા અલગ વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો છે, એટલું પણ પૂરતું નથી કે સમાન પરિસ્થિતિ ધરાવતા અન્યોની સરખામણીમાં તેમની સાથે ભેદભાવપૂર્ણ વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો છે. ભેદભાવ એ વર્ગીકરણનો સાર છે અને તે સમાનતાની બંધારણીય ગેરંટીનું ઉલ્લંઘન ત્યારે જ કરે છે જ્યારે તે અયોગ્ય આધારો પર આધારિત હોય.

૨૦. ઇન્ડિયન એક્સપ્રેસ ન્યૂઝપેપર્સ (બોમ્બે) પ્રાઇવેટ લિમિટેડ અને અન્ય, (૧૯૮૫) ૧ સુપ્રીમ કોર્ટ કેસીસ ૬૪૧ માં અહેવાલિત કેસમાં, કોર્ટ આચાતી ન્યૂઝપ્રિન્ટ પર કસ્ટમ ડ્યુટી લાદતા ગૌણ કાયદાની કાયદેસરતાની તપાસ કરી રહી હતી. આ સંદર્ભમાં, એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે ગૌણ કાયદા સામે કાયદાકીય સક્ષમતાના આધારે પ્રશ્ન ઉઠાવી શકાય છે જેના પર મૂળ કાયદો પણ આધીન છે અથવા બંધારણના અલ્ટ્રા વાયરસ હોવાના આધારે, તેમજ વધારાના આધારો જેવા કે, મૂળ અધિનિયમના અલ્ટ્રા વાયરસ હોવા અથવા અન્ય કોઈ કાયદા સાથે સંઘર્ષમાં હોવા અથવા એટલા મનસ્વી હોવા કે તે કાયદાને અનુરૂપ છે તેમ કહી શકાય નહીં અથવા બંધારણના અનુચ્છેદ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન કરે છે.

૨૧. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે આ સુધારાઓ કરદાતાઓ પર કંઈક અંશે કઠોર રીતે અસર કરી શકે છે અને ખાસ કરીને જ્યારે આવા સુધારાઓ સેટલમેન્ટ માટેની બાકી અરજીઓને લાગુ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તે મનસ્વી બનશે. આ બાબત યોગ્ય રીતે સ્થાપિત થયેલી છે કે કાયદાને માત્ર એટલા માટે ગેરબંધારણીય જાહેર કરી શકાય નહીં કારણ કે તે નાગરિકોના કેટલાક વર્ગો સામે કઠોર રીતે કામ કરે તેવી શક્યતા છે. માત્ર એટલા માટે કે જેણે સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરી દીધી છે તેમને હવે એક ચોક્કસ તારીખ પહેલાં સેટલમેન્ટ અરજીમાં જાહેર કરેલી આવક પર વધારાનો કર ચૂકવવાનું કહેવામાં આવે છે, તે તેના

પોતાના પર કાયદાને મનસ્વી બનાવશે નહીં. આ અનેક કારણોસર હશે. પ્રથમ, વસૂલ કરવામાં આવતો કર સ્વીકારેલ આવક પર છે, એ આવક જે કરદાતાએ આકારણી અધિકારી સમક્ષ દાખલ કરાચેલા મૂળ રિટર્નમાં જાહેર કરી ન હતી પરંતુ જેને તે હવે સદર કમિશન સમક્ષ દાખલ કરાચેલી સેટલમેન્ટ માટેની અરજીમાં સ્વીકારે છે. કોઈ પણ કરદાતા સ્વીકારેલ આવક પર કરની ચૂકવણીમાંથી મુક્તિનો દાવો કરી શકે નહીં. બીજું, ૧ લી જૂન ૨૦૦૭ સુધી પ્રવર્તતી જોગવાઈઓમાં પણ, સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરનાર કરદાતાની જાહેર કરેલી આવક પર વધારાનો કર ચૂકવવાની હંમેશા જવાબદારી હતી. જો તે નિર્ધારિત સમયની અંદર રકમ ચૂકવવામાં નિષ્ફળ જાય, તો તેણે નિર્ધારિત દરે વ્યાજ સાથે કર ચૂકવવો પડશે. અમે સચેત છીએ કે ૩૧ મી જુલાઈ ૨૦૧૭ સુધીમાં કરદાતા રકમ ચૂકવવામાં અસમર્થ રહેવા પર, કમિશન સમક્ષ સેટલમેન્ટ કાર્યવાહી રદ કરવાની જોગવાઈ નવી ઉમેરવામાં આવી હતી. જોકે, સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષનો અરજદાર અરજી મંજૂર કરાવવાનો અને સ્વીકારેલ આવક પર કર ચૂકવવામાં ડિફોલ્ટ કરવાનું ચાલુ રાખવા છતાં પણ પેનલ્ટી અને પ્રોસિક્યુશનમાંથી મુક્તિ મેળવવાનો સ્થાપિત અધિકાર હોવાનો દાવો કરી શકે નહીં. કાયદો કદાચ જે છીનવી શકતો નથી તે સ્થાપિત અધિકાર છે, નહિ કે એક કાલ્પનિક અધિકાર કે જેમાં કરદાતાનો કોઈ સ્થાપિત રસ ન હતો.

૨૨. આપણે યાદ કરી શકીએ છીએ કે કલમ ૨૪૫એચએ ની ઉપ-કલમ(૧) અમુક સંજોગોમાં સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદ કરવા માટેની જોગવાઈ કરે છે. કલમ ૨૪૫એચએ ની ઉપ-કલમ(૨) મુજબ, જ્યાં કાર્યવાહી આ રીતે રદ થાય છે, ત્યાં આકારણી અધિકારી અથવા ઇન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારી કે જેમની સમક્ષ અરજી કરતી વખતે કાર્યવાહી બાકી હતી, તેઓ આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર તેનો નિકાલ કરવા માટે આગળ વધશે જાણે સેટલમેન્ટ માટે કોઈ અરજી કરવામાં આવી ન હોય. તેમ કરતી વખતે, ઉપ-કલમ(૩) હેઠળ, આવા સત્તાધિકારી સદર કમિશન સમક્ષ કરદાતા દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી તમામ સામગ્રી અને અન્ય માહિતી અથવા આવી કાર્યવાહી દરમિયાન સદર કમિશન દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલી તપાસના પરિણામો અથવા નોંધાયેલા પુરાવાઓનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર રહેશે, જાણે કે આવી સામગ્રી, માહિતી, તપાસ અને પુરાવાઓ આકારણી અધિકારી અથવા સત્તાધિકારી સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવ્યા હોય. કલમ ૨૪૫એચએ ની ઉપ-કલમ(૩) ની અસર ઇન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારીને, પછી તે આકારણી અધિકારી હોય કે અન્ય કોઈ સત્તાધિકારી, જેઓ સેટલમેન્ટ કાર્યવાહી રદ થવા પર આ અધિનિયમની જોગવાઈઓ અનુસાર બાકી રહેલા કેસોનો નિર્ણય કરવા માટે આગળ વધશે, સદર કમિશન સમક્ષ કરદાતા દ્વારા રજૂ કરાયેલી તમામ સામગ્રી અને અન્ય માહિતી તેમજ આવી સેટલમેન્ટ કાર્યવાહી દરમિયાન તપાસ દ્વારા એકત્રિત કરાયેલી સામગ્રી અથવા સદર કમિશન દ્વારા નોંધાયેલા પુરાવાઓનો

ઉપયોગ કરવા સક્ષમ બનાવવાની છે. અસરકારક રીતે, આ કાર્યવાહી રદ થવાના તબક્કે પહોંચી ત્યાં સુધી એકત્રિત કરાયેલી સદર કમિશન સમક્ષની સામગ્રીને ઇન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારી સમક્ષ સ્થાનાંતરિત કરશે, જેઓ તેનો ઉપયોગ કરવા માટે હકદાર રહેશે.

૨૩. અરજદારનો એવો કેસ પણ નથી કે અગાઉ એવી કોઈ જોગવાઈ હતી જે આકારણી અધિકારી અથવા ઇન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારીને આવી માહિતી મેળવવામાં અને બાકી રહેલા કેસો, જેની સાથે સેટલમેન્ટ કાર્યવાહી સંબંધિત હતી, પૂરા કરવા દરમિયાન તેનો ઉપયોગ કરવામાં પ્રતિબંધિત કરતી હતી. જે કદાચ નોંધપાત્ર રીતે બદલાયું છે તે માત્ર એ છે કે સદર કમિશન સમક્ષ કરદાતા દ્વારા રજૂ કરાયેલી સામગ્રી, અન્ય માહિતીનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, તે આકારણી અધિકારી અથવા ઇન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારી સમક્ષ કરદાતા દ્વારા રજૂ કરવામાં આવી હોવાનું સ્વરૂપ ધારણ કરશે. ચોક્કસપણે, કોઈ પણ કરદાતા આવી સામગ્રીના ઉપયોગમાંથી મુક્તિનો દાવો કરી શકે નહીં સિવાય કે આવી મુક્તિ કાયદાની સ્પષ્ટ શરતોમાં આપવામાં આવી હોય. કોઈ પણ કરદાતા એવો દાવો કરી શકે નહીં કે તેમણે સદર કમિશન સમક્ષ એક અમુક જાહેરાત કરી હતી જે સાચી હતી પરંતુ તેનો ઉપયોગ ઇન્કમ-ટેક્સ સત્તાધિકારી દ્વારા તેમની આકારણીના હેતુ માટે થવો જોઈએ નહીં. આકારણી અધિકારી સમક્ષ રિટર્ન દાખલ કરતી વખતે અને આકારણી કાર્યવાહીમાં ભાગ લેતી વખતે પણ, પછી તે

આકારણી અધિકારી સમક્ષ હોય કે અપીલ તબક્કે હોય, દરેક કરદાતાની સાચી અને પૂર્ણ જાહેરાત કરવાની જન્મજાત ફરજ છે. તેથી અમારા અભિપ્રાય મુજબ, કલમ રજપએચએ ની નવી ઉમેરાયેલી ઉપ-કલમ(૩) એ અત્યાર સુધી કરદાતા દ્વારા ભોગવવામાં આવતા કોઈ પણ સ્થાપિત અધિકારને છીનવી લીધો નથી. પરિણામે, કાયદાકીય જોગવાઈઓની કાયદેસરતા સામેનો પડકાર નિષ્ફળ જવો જોઈએ.

રજ. હવે આપણે ગુણદોષ પર સેટલમેન્ટ કમિશનના હુકમ સામેના અરજદારના પડકાર પર આવીએ છીએ. વ્યાજ સાથે કરની ચુકવણી માટેનો સમય લંબાવવા માટે સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ અરજદારની પ્રથમ અરજનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી, સેટલમેન્ટ કમિશન યોગ્ય રીતે એ નિષ્કર્ષ પર આવ્યું હતું કે કાયદો કોઈ નમનશીલતાની મંજૂરી આપતો નથી અને સેટલમેન્ટ કમિશન પાસે સમય લંબાવવાની કોઈ સત્તા નથી. જોકે, અરજદારની બીજી દલીલ પર વધુ નજીકથી વિચારણા કરવાની જરૂર છે. અમે નોંધ્યું છે કે આકારણી વર્ષો ૨૦૦૧-૨૦૦૨ થી ૨૦૦૭-૨૦૦૮ માટે સાત કેસોના સેટલમેન્ટની માંગણી સાથે સેટલમેન્ટ માટેની અરજ દાખલ કરવામાં આવી હતી. અરજદાર આકારણી વર્ષો ૨૦૦૧-૨૦૦૨, ૨૦૦૨-૨૦૦૩, ૨૦૦૩-૨૦૦૪, ૨૦૦૫-૨૦૦૬ અને ૨૦૦૭-૨૦૦૮ માટે વધારાની જવાબદારીને આવરી લેતા વ્યાજ સાથે કર ચૂકવવા માટે પૂરતું ફંડ એકત્ર કરી શક્યા હતા. કરદાતા આકારણી વર્ષો ૨૦૦૪-૨૦૦૫ અને

૨૦૦૬-૨૦૦૭ માટે વધારાનો કર ચૂકવી શક્યા ન હતા. સેટલમેન્ટ માટેની અરજી સદર અધિનિયમની તત્કાલીન પ્રવર્તમાન કલમ ૨૪૫સી ની ઉપ-કલમ(૧) મુજબ કરવામાં આવી હતી. આ જોગવાઈમાં એવી પરિકલ્પના કરવામાં આવી ન હતી કે કરદાતા સેટલમેન્ટ કરવા ઈચ્છતા હોય તેવા તમામ કેસો માટે સેટલમેન્ટ માટેની એક જ સંયુક્ત અરજી હોવી જોઈએ, જેમાં નિષ્ફળ જતાં, આવી અરજી ટકવાપાત્ર રહેશે નહીં. તે સમયે, 'કેસ' શબ્દની વ્યાખ્યામાં બાકી આકારણી અથવા આવી આકારણીના સંદર્ભમાં અપીલ કે રિવિઝનનો પણ સમાવેશ થતો હતો. આમ જોઈ શકાય છે કે જ્યારે કરદાતા કેસના સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરશે અને જ્યારે આવી અરજી બાકી હોય, ત્યારે એવી પરિસ્થિતિ ઊભી થઈ શકે છે જ્યાં તેમને અન્ય આકારણી વર્ષ માટે આવી જ અરજી દાખલ કરવાની પ્રેરણા મળે. એવી પરિસ્થિતિની પણ પરિકલ્પના કરી શકાય છે જ્યાં કરદાતા અન્ય આકારણી વર્ષના કેસમાં સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરવાનો વિકલ્પ પસંદ કર્યા પછી કોઈ ચોક્કસ આકારણી કાર્યવાહીમાં સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરવાનું ડહાપણભર્યું અથવા સલાહભર્યું માની શકે છે. તત્કાલીન અસ્તિત્વમાં રહેલા કાયદામાં એવું કશુંય સૂચવવામાં આવ્યું નથી જે એ જ કરદાતાના હાથે આવી અરજીઓને રોકે અથવા પ્રતિબંધિત કરે. આમ કરદાતા માટે વિવિધ કેસોના સેટલમેન્ટ માટે અલગથી અરજી કરવાનો વિકલ્પ હંમેશાં ખુલ્લો હતો. જોકે નિર્ધારિત ફોર્મેટ જેમાં આવી અરજી દાખલ કરવાની હોય છે તે બહુવિધ વર્ષો માટેની એક ક્ષેત્રિય અરજીનો સંદર્ભ આપે છે, પરંતુ પૂરી પાડવામાં આવનારી

મહત્વપૂર્ણ વિગતો જેવી કે સ્વીકારેલ આવક, જાહેર કરાયેલી વધારાની આવક, આવી આવક પર ચૂકવવાપાત્ર કર આકારણી વર્ષ વાઈઝ પૂરો પાડવાનો હોય છે. ગમે તે સંજોગોમાં, છાપેલો પ્રોફોર્મા કાયદાના સાચા અર્થઘટનને સંચાલિત કરી શકે નહીં.

૨૫. સેટલમેન્ટ માટે અલગ અરજીઓ દાખલ કરવા માટે કરદાતાની પાત્રતાને ૧.૬.૨૦૦૭ થી પાછળથી થયેલા કાયદાકીય ફેરફારોના સંદર્ભમાં જોવી જોઈએ જેના દ્વારા ધારાસભાએ એવા અરજદાર પર ફરજ લાદી હતી કે જેમણે અગાઉથી સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરી દીધી હતી કે તેઓ વધુમાં વધુ ૩૧.૭.૨૦૦૭ સુધીમાં સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ જાહેર કરાયેલી આવક પર વ્યાજ સાથે વધારાનો કર ચૂકવે. આ સુધારાઓ બે મુખ્ય ફેરફારો લાવ્યા. પ્રથમ એ હતો કે તમામ બાકી અરજીઓમાં, ચુકવણી હવે વધુમાં વધુ ૩૧.૭.૨૦૦૭ સુધીમાં કરવામાં આવશે અને સમય લંબાવવાની કોઈ શક્યતા રહેશે નહીં. આ પ્રવર્તમાન કાયદાકીય જોગવાઈઓથી તદ્દન વિપરીત હતું જે સેટલમેન્ટ કમિશનને કરદાતા નિર્ધારિત સમયગાળાની અંદર તે ચૂકવવામાં અસમર્થ હોવા બદલ યોગ્ય અને પૂરતા આધારો રજૂ કરે તો કરની ચુકવણી માટેનો સમય લંબાવવા માટે સક્ષમ બનાવતી હતી. સદર કમિશન હમા પણ મંજૂર કરી શકતું હતું. સદર કમિશનની આવી સત્તાઓ છીનવી લેવામાં આવી હતી અને ૩૧.૭.૨૦૦૭ ની આખરી તારીખ દાખલ કરવામાં આવી હતી. બીજો મુખ્ય ફેરફાર એ હતો કે જો કરદાતા

૩૧.૭.૨૦૦૭ પહેલાં આવા વધારાના કર અને વ્યાજની ચુકવણી કરવામાં નિષ્ફળ જાય, તો સેટલમેન્ટ માટેની તેમની અરજી રદ થશે.

૨૬. ૧.૬.૨૦૦૭ પહેલાં પ્રવર્તતી વૈધાનિક જોગવાઈઓની સંયુક્ત અસર જે ઉપર નોંધ્યા મુજબ, અમારા અભિપ્રાય મુજબ આકારણી વર્ષ વાઈઝ સેટલમેન્ટ માટે અલગ અલગ અરજીઓ દાખલ કરવા પર પ્રતિબંધ મૂકતી ન હતી અને ૩૧.૭.૨૦૦૭ સુધીમાં વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણીની નવી રજૂ કરાયેલી જરૂરિયાત, જે નિષ્ફળ જતાં, સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષની કાર્યવાહી રદબાતલ થશે, તે અમને એવું ઠેરવવા માટે પ્રેરે છે કે સેટલમેન્ટ કમિશન માટે વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણીની જરૂરિયાતની તપાસ કરવાનું ખુલ્લું હતું જે કોઈ ચોક્કસ આકારણી વર્ષ સાથે સંબંધિત હોઈ શકે. એવું બની શકે કે કરદાતે પોતે તમામ કેસોના સેટલમેન્ટ માટે એક સામાન્ય અરજી દાખલ કરી હોય. ૧.૬.૨૦૦૭ પહેલાં પ્રવર્તતી વૈધાનિક જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને અને ૧.૬.૨૦૦૭ પછીના નોંધાયેલા ફેરફારોને ધ્યાનમાં રાખીને, આવી અરજીને સેટલમેન્ટ માટેની એક સંયુક્ત અરજી તરીકે જોવાની જરૂર નથી કે જેને કાં તો તેની સમગ્રતામાં આગળ વધવા માટે મંજૂરી આપવામાં આવે અથવા રદબાતલ જાહેર કરવામાં આવે. ૧.૬.૨૦૦૭ પહેલાં અને પછીની આવી વૈધાનિક જોગવાઈ પૃષ્ઠભૂમિમાં અરજીને જોવી જોઈએ. જ્યારે અરજદારે સેટલમેન્ટ માટે અરજી કરી ત્યારે જો વ્યાજ સાથે વધારાના કરની ચુકવણીની જરૂરિયાત કાયદામાં

અસ્તિત્વમાં હોત, તો ચોક્કસપણે, તેણે તે મર્યાદા સુધી જ અરજી કરી હોત જ્યાં સુધી તે વધારાના કર અને વ્યાજ માટે પૂરતા ભંડોળ એકત્ર કરવા માટે સક્ષમ હોત. સંજોગો અનુસાર, અરજદારની સેટલમેન્ટ માટેની સમગ્ર અરજીને રદબાતલ જાહેર ન કરવાની વિનંતી ગ્રાહ્ય રાખવી પડશે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, જે મર્યાદા સુધી અરજદારે ૩૧.૭.૨૦૦૭ સુધીમાં વધારાનો કર અને વ્યાજ ચૂકવ્યું હતું, તે મર્યાદા સુધી સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ તેની કાર્યવાહી રદબાતલ થશે નહીં. રદબાતલ તે આકારણી વર્ષોના સંબંધમાં લાગુ થશે જેના માટે આવી ચુકવણી કરવામાં આવી ન હતી.

૨૭. પરિણામે, અરજી અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે. સેટલમેન્ટનો વાદગ્રસ્ત હુકમ તારીખ ૪.૧૦.૨૦૦૭ મર્યાદિત મર્યાદા સુધી રદ કરવામાં આવે છે. સેક્શન ૨૪પએચએ ના સબ-સેક્શન (૩) ની શરતો હેઠળ સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ આકારણી કાર્યવાહી રદબાતલ થવાની જાહેરાત આકારણી વર્ષો ૨૦૦૪-૨૦૦૫ અને ૨૦૦૬-૨૦૦૭ સુધી મર્યાદિત રહેશે. બાકીના આકારણી વર્ષો માટેની અરજી પુનર્જીવિત કરવામાં આવશે અને કાયદા અનુસાર નિકાલ માટે સેટલમેન્ટ કમિશન સમક્ષ મૂકવામાં આવશે.

૨૮. અરજી અનુસાર નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(અકીલ કુરેશી, ન્યાયમૂર્તી)

રધુ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.